

УДК 339.92

JEL classification: F23

Вікторія Шкляр, к.е.н.,
(доцент каф. «Теоретична та прикладна економіка», Державний
університет інфраструктури та технологій)
ORCID ID 0000-0003-2651-0319

СУЧАСНИЙ СТАН ТА НАСЛІДКИ ДІЯЛЬНОСТІ ТРАНСНАЦІОНАЛЬНИХ КОРПОРАЦІЙ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ СВІТОВОЇ ЕКОНОМІКИ

Транснаціональні корпорації залишаються протягом тривалого часу найважливішими дійовими особами в світовій економіці. Одним з найбільш дієвих способів стимулювання попиту на національну продукцію є залучення капіталовкладень від ТНК. Успішна діяльність ТНК, що базуються в економіці приймаючої країни, беззаперечно впливає на добробут країни, її міжнародну конкурентоспроможність та рівень інтегрованості у світове господарство.

Діяльність ТНК тісно пов'язана з інтересами держав їхнього походження. Вони орієнтовані на максимізацію власних прибутків і зміцнення ролі та впливу своєї держави у світовому господарстві. Така позиція ТНК в світовій економіці не може оцінюватись однозначно позитивно. Посилення впливу ТНК і послаблення ролі національної економіки призводить до появи протиріч між транснаціональними корпораціями та державами. Таке протиріччя негативно впливає на економічний стан держави. Тому, в даній статті визначено позитивні та негативні сторони діяльності ТНК на приймаючі країни.

Проаналізовано сучасний стан ТНК та розкрито їх роль в процесах глобалізації світової економіки. ТНК займають лідируючі позиції в процесах глобалізації, стаючи її найбільшими гравцями. Вони підсилюють ці процеси, здійснюючи експортно-імпортні операції та за допомогою прямих іноземних інвестицій. ТНК володіють від 80% до 90% прямих іноземних інвестицій світу, що збільшує економічний потенціал приймаючих країн, їхній платіжний баланс, сприяє модернізації економіки та передачі інновацій. На них припадає понад 50% світового виробництва, більше 75% світової торгівлі та міжнародної міграції капіталу, більше 80% міжнародного обміну технологіями.

Визначено основні тенденції розвитку транснаціональних компаній розвинених і країн, що розвиваються, в найближче десятиліття. Серед них чітко простежується підвищення врахування інтересів приймаючих країн, співпраця з місцевими середніми фірмами, боротьба за інноваційне лідерство, більш інтенсивне використання ресурсів неекономічного характеру, процеси «зміщення центрів», демократизація та лібералізація економічного простору.

Ключові слова: транснаціональні корпорації, наслідки діяльності ТНК, роль ТНК в глобалізації світової економіки, тенденції розвитку.

© Шкляр В. В., 2019

Постановка проблеми. Сучасна світова економіка характеризується стрімким процесом транснаціоналізації і чіткою тенденцією до інтеграції національних економік. Рушійною силою ключових процесів світової економіки є транснаціональні компанії або корпорації. Вони визначають динаміку, структуру, рівень конкурентоспроможності товарів і послуг на світовому ринку, контролюють міжнародний рух капіталу, передачу технологій і обсяги прямих іноземних інвестицій (ПІІ). Завдяки своїм виробничим і фінансовим можливостям вони зосереджують у своїх руках найбільш наукоємні виробництва, сприяючи технологічному розвитку виробництва.

Діяльність ТНК значною мірою визначає не тільки конкурентоспроможність окремих галузей або країн, але й загальні обриси сучасної і майбутньої світової економіки. Інтернаціоналізація веде до посилення взаємозв'язків усіх складових частин світового господарства, до глобалізації економічного розвитку. До початку 90-х років практично не залишилось жодної країни у світі, не охопленої їхніми виробничо-інвестиційними операціями. Протягом ХХ ст. ТНК безпосередньо і опосередковано брали участь у створенні технологій авто- та авіабудування, ракетній, космічній та ядерній технологіях, що докорінно змінили не тільки баланс та розстановку сил у всьому світі, але й економічну структуру світового господарства. Значна роль ТНК також у якісно новому розвитку інформаційних технологій, на базі яких почав формуватися е-бізнес [5].

Стрімкий розвиток числа транснаціональних корпорацій викликає суперечки про вплив їх діяльності на економіку країн-донорів і реципієнтів. Як розвинені, так і країни, що розвиваються, прагнуть повною мірою скористатися позитивними ефектами, що виникають при проникненні ТНК на національний ринок. Для успішного функціонування на світовому ринку у транснаціональних компаній існує безліч способів для проникнення на внутрішній ринок країн: прямі іноземні інвестиції в національні компанії, стратегічні альянси, злиття і поглинання, франчайзинг, ліцензування, непрямий експорт, власні філії, інвестиційні проекти, спільні підприємства тощо.

Залучення транснаціональних компаній в національну економіку є істотним фактором розвитку приймаючої країни. Такі компанії цінні тим, що найчастіше пов'язані із залученням капіталу в формі прямих іноземних інвестицій. ТНК в економіці приймаючої країни надають реальну можливість реконструкції, диверсифікації та пожвавлення виробничої сфери. Для цієї мети держави, що розвиваються, і країни з перехідною економікою спрощують процедуру реєстрації підприємств, розширюють число галузей, доступних для іноземного капіталу, засновують вільні економічні зони. Проте, щоб протистояти масованому припливу іноземного капіталу і уберегти вітчизняних виробників від жорсткої конкуренції ТНК, вони змушені проводити обмежувальну політику. Місцеві органи влади зазвичай беруть активну участь у відборі інвестиційних проектів, віддаючи перевагу тим, які принесуть національній економіці найбільшу користь.

Слід зазначити, що основним засобом впливу ТНК на економіку країни є прямі іноземні інвестиції (ПІІ). ТНК володіють від 80% до 90% ПІІ світу, що збільшує економічний потенціал країн, у яких діють дочірні підприємства чи філії ТНК, їхній платіжний баланс, сприяє модернізації економіки та передачі інновацій.

ТНК як комерційні структури, перш за все націлені на збільшення власного прибутку, і, найчастіше, не беруть до уваги інтереси урядів держав, на території яких вони функціонують. Внаслідок цього не можна однозначно визначити

позитивну або негативну роль відіграють транснаціональні компанії для тієї чи іншої національної економіки.

Враховуючи той факт, що ТНК з одного боку є продуктом міжнародних відносин, що швидко розвиваються, а з іншого – могутнім механізмом впливу на міжнародні відносини, дослідження впливу їх діяльності на приймаючі країни є актуальним і потребує уточнення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Мінливе зовнішнє середовище та економічні процеси в ньому підвищують увагу до ролі транснаціональних корпорацій в міжнародних економічних відносинах, що розширює вплив на національні економіки різних країн світу. Дослідження наслідків впливу функціонування транснаціональних корпорацій породжує суперечливі дискусії між різними науковцями. Значну частину наукових праць приділено питанням ролі ТНК у міжнародній інвестиційній діяльності [2, 4, 8] та в аспекті розвитку глобалізаційних процесів [1, 4, 6], їх позитивних та негативних наслідків на країни базування та приймаючі країни [2, 3, 5, 6] тощо. Результати діяльності ТНК висвітлюються у звітах ООН, СОТ, МВФ, конференціях ООН з торгівлі та розвитку тощо [9-12].

Метою роботи є розкриття сучасного стану ТНК і визначення позитивних та негативних наслідків їх діяльності на приймаючі країни.

Викладення основного матеріалу дослідження. Глобалізаційні процеси створюють зовнішнє середовище для функціонування ТНК, проте, з іншого боку, вони є результатом світогосподарської діяльності. Третя частина світової торгівлі здійснюється за участю ТНК, оскільки вони виступають найдинамічнішим структурним елементом глобальної економіки. Здатність до перетворень (злиття чи поглинань) організаційних структур, мобільність, широке коло зв'язків, розробка та впровадження інновацій надають можливість ТНК випереджати національні та регіональні форми господарювання.

Організаційна та управлінська здатність ТНК інтегрувати фактори й умови виробництва у всесвітньому масштабі і реалізувати переваги власності, інтерналізації та розміщення роблять їх високоефективним учасником економічної діяльності. Така ефективність досягається транснаціональними корпораціями в ході боротьби за одержання стабільних прибутків.

Враховуючи масштаби розвитку, потужності та роль ТНК у світовій економіці і політиці країн, зокрема позитивні і негативні наслідки їх діяльності, можна стверджувати, що виникнення таких міжнародних корпорацій є закономірним кроком у розвитку міжнародної економіки та необхідним етапом сучасної реорганізації і розвитку міжнародних відносин [6]. Добробут країни, її участь у міжнародному поділі праці, ступінь інтегрованості в глобалізаційні процеси все більшою мірою залежать від того, наскільки успішна діяльність ТНК, що базуються в її економіці.

ТНК належить вирішальна роль у глобалізації світової економіки. За всю свою історію функціонування фінансові та нефінансові ТНК сформували найбільші центри концентрації своїх материнських компаній в розвинених країнах, проте дані щорічних доповідей ЮНКТАД, Forbes і інших аналітичних груп свідчать про зростання числа головних офісів і філій, дочірніх компаній не тільки в історичних центрах існування, але і в регіонах, що розвиваються.

Останні статистичні дані про загальну кількість ТНК та їх філій опубліковано у звіті ЮНКТАД станом на 2014 рік. Відповідно до нього у світі налічується 100000

ТНК, які мають 920000 зарубіжних філій [11]. Історично склалося так, що основні досягнення ТНК були розподілені в рамках так званої «тріади» – Європи, Японії та США. Тут концентрувалися розробка і виробництво не тільки базових продуктів і новітніх технологій, а й впровадження не дороге масове виробництво, що виявилось спеціалізацією країн Південно-Східної Азії і Латиноамериканського регіону.

На сучасному етапі розвитку світової економіки транснаціональні корпорації стали однією з головних рушійних сил глобалізації. ТНК контролюють близько 85% світового експорту і 80-90% прямих іноземних інвестицій. На них припадає понад 50% світового виробництва, більше 75% світової торгівлі та міжнародної міграції капіталу, більше 80% міжнародного обміну технологіями [2].

У 2018 році ТНК розвинених країн скоротили свої інвестиції за кордон на 40% до рівня 558 млрд. доларів. Як наслідок, їхня частка в світових ПІІ знизилася до 55% – найнижчого за всю історію. Поток до Європи зменшився вдвічі до 172 мільярдів доларів. Щодо Північної Америки, то вони були більш стійкими і зменшившись лише на 4%, і становили 291 мільярд доларів. У Європі кілька важливих приймаючих країн, таких як Ірландія та Швейцарія, зареєстрували негативний приплив величиною у –66 мільярдів доларів та –87 мільярдів доларів відповідно. Поток ПІІ до Сполученого Королівства також скоротився на 36% до 64 млрд. доларів. У Сполучених Штатах приплив ПІІ скоротився на 9 % до 252 мільярдів доларів. Приплив прямих іноземних інвестицій в Австралію досяг рекордного рівня 60 млрд. доларів, оскільки іноземні філії реінвестували рекордний прибуток в країні на суму 25 млрд. доларів [12].

Варто зауважити, що близько 2000 корпорацій мають реальну і значну вагу на міжнародній арені, а значне зростання кількості корпорацій викликаний активним виходом великих національних фірм на ринки ближнього зарубіжжя. У рейтингу Global 500 за 2017 рік близько 57% – це розвинені країни [9]. Звичайно, в даний час відбувається поступове зміщення акценту в бік країн, що розвиваються, особливо Китаю, Індії та Бразилії, але про значну роль корпорацій цих країн говорити ще рано. Незмінним лідером за кількістю головних компаній фінансових і нефінансових ТНК залишається США, далі йдуть Японія, Південна Корея, за ними йдуть Великобританія, Німеччина, Франція, Нідерланди, Швейцарія, Канада, Австралія, Італія, Іспанія, Тайвань та інші. Спираючись на даний Forbes Global 2000 «The World's Biggest Public Companies» 2017 року США є материнською країною для 563 компаній зі списку, Японія – 229 компаній, Франція – 60, Південна Корея – 64, Росія – 27 компаній [10].

На сьогоднішній день саме транснаціональні корпорації фактично вирішують ключові питання нового економічного і територіального поділу світу, формують найбільшу групу іноземних інвесторів і носіїв нових технологій у виробничій та невиробничій сферах.

Сьогодні у світі роль ТНК посилюється і, навпаки, слабшає роль національних економік, що приводить до протиріччя інтересів між транснаціональними корпораціями та державами. Таке протиріччя може негативно впливати на економічний стан держави [2]. Саме тому виникає необхідність визначення позитивних та негативних наслідків ТНК на національну економіку з метою можливості раціонального регулювання їх діяльності. Тому серед переваг залучення ТНК в національну економіку можна виокремити такі (рис.1).

Рисунок 1. Переваги залучення ТНК

Джерело: сформовано та доповнено автором на основі [1, 2, 5, 7]

Проте, враховуючи значну ефективність, масштаби і оптимальне розташування у найбільш «вигідних країнах», а також свою багатогалузеву структуру дочірніх підприємств та філій за кордоном, ТНК мають реальну можливість уникати законодавчі обмеження держав, здійснюючи заборонену діяльність і приховуючи значну частку прибутків від оподаткування [6]. Найбільша небезпека полягає в

тому, що функціонування ТНК має наднаціональний характер і приводить до формування наддержавних зв'язків. Отже, серед недоліків залучення ТНК виділимо такі (рис. 2).

Рисунок 2. Недоліки залучення ТНК

Джерело: сформовано та доповнено автором на основі [1, 2, 3, 5, 6, 7]

Враховуючи масштаби розвитку, потужності та роль ТНК у світовій економіці і політиці країн, зокрема позитивні та негативні наслідки їх діяльності, можна стверджувати, що виникнення таких міжнародних корпорацій є закономірним кроком у розвитку міжнародної економіки та необхідним етапом сучасної реорганізації і розвитку міжнародних відносин [4].

Незважаючи на значну кількість недоліків впливу ТНК на національну економіку, все ж вони є основним джерелом надходження потоків ПІІ та новітніх інноваційних розробок, які з часом переходять в країни перебування, на території яких розташовуються офіси, заводи або лабораторії. Тим більше, у найближче десятиліття більш чітко будуть простежуватися такі тенденції, характерні для транснаціональних компаній розвинених і країн, що розвиваються:

- підвищення ролі ТНК для країн, що розвиваються;
- збільшення інвестування в НДДКР, що дозволить залишатися світовими лідерами;
- посилення регіональної інтеграції для більш ефективного використання ресурсів і стабільного розвитку економіки країн-базування;
- більш інтенсивне використання ресурсів неекономічного характеру;
- тісна співпраця з місцевими середніми фірмами;
- процеси «зміщення центрів», при якому концентрація капіталу і політичної влади визначає розвиток галузей світового господарства;
- поява подвійних стандартів: демократизація та лібералізація економічного простору – встановлення планового господарства всередині самих транснаціональних структур;
- посилення транснаціоналізації малих і середніх компаній;
- підвищення значення продукції ТНК для національного оборонного комплексу, збільшення ролі державного замовлення.

Транснаціональні компанії XXI століття змагаються не лише за прибуток, але і за інноваційне лідерство в деяких галузях економіки.

Висновки. У даний час пріоритетною формою господарювання суб'єктів в глобальному економічному просторі залишаються транснаціональні корпорації, які впливають не тільки на глобальне господарське життя, а й формують свої умови у світовій інноваційній діяльності та міжнародному поділі праці.

Незважаючи на значні недоліки впливу для країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою, ТНК залишаються головною рушійною силою в процесі розширення інвестиційної діяльності, що дозволяє їй бути активним гравцем не лише на локальному ринку злиттів та поглинань, а й на зарубіжному.

Для захисту власної економіки законодавча база приймаючої країни повинна встановити норми контролю та регулювання при залученні ТНК на національний ринок, забезпечити відповідну зайнятість місцевих трудових ресурсів, здійснювати захист конкуренції, відстоювати адаптацію до місцевих умов та власну участь у проведенні НДДКР, контролювати відповідність ПІІ-проекту екологічним і санітарним вимогам, сприяти розвитку інфраструктури тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. Болгарова Н. К. Транснаціональні корпорації в аспекті розвитку глобалізаційних процесів. *Ефективна економіка*. 2011. № 1. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_1_16 (дата звернення 05.06.2019 р.).

2. Лимонова Е. М., Воробйова К.О. Дослідження впливу ТНК на країни базування та приймаючі країни. *Європейський вектор економічного розвитку*. 2014. № 2 (17). С. 121-130.
3. Лисенко Ж.П. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економічний розвиток України. *Економіка і суспільство*. Мукачівський державний університет, 2016. № 3. С. 412-417.
4. Нерода-Березка К. І. Експансія ТНК у країни різного рівня розвитку в умовах глобалізації. *Економіка і управління*. 2012. № 4. С. 57-63.
5. Сазонець І.Л. Посилення ролі ТНК: позитивні та негативні наслідки. *Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України: зб. наук. праць*. Суми: УАБС НБУ, 2009. Т. 24. С.122-127.
6. Степанець С. І. Основні наслідки діяльності транснаціональних корпорацій в умовах інтернаціоналізації та глобалізації світової економіки. *Проблеми підвищення ефективності інфраструктури*. НАУ, 2010. №25. URL:file:///C:/Users/Family/Downloads/525-2039-1-PB%20(2).pdf (дата звернення 25.05.2019 р.).
7. Циганов С. А., Кішчак І.Т., Шевчук С.П. Особливості менеджменту транснаціональних корпорацій та їх ролі у регіональному розвитку (на прикладі Миколаївської області). *Науковий вісник Миколаївського державного університету імені В. О. Сухомлинського*. Серія : Економічні науки. 2013. Вип. 5.1. С. 78-83.
8. *Multinational corporations in the third world: predators or allies in economic development?* Religion & Liberty. Grand Rapids., 2016. URL: <http://www.acton.org/pub/religion-liberty/volume-2-number-5/multinational-corporations-thirdworld-predators-o> (дата звернення 26.05.2019 р.).
9. *The Global Innovation Index 2017: Innovation Feeding the World* – Geneva.: Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization, 2017. 463 p.
10. The World's Biggest Public Companies 2017. *Forbes*. New York., 2018. URL: <https://www.forbes.com/global2000/list/#tab:overall> (дата звернення 28.05.2019 р.).
11. *World Investment Report 2014: Investing in the SDGs: an action plan*. New York and Geneva, 2014. 228 p.
12. *World Investment Report 2019: Special economic zones*. New York and Geneva, 2019. 222 p.

REFERENCES

1. Bolharova, N. K. and Panevnyk, T. M. (2011), "Transnational corporations in aspect of development of globalizatsiynikh of processes" *Efektivna ekonomika*, [Online], № 1, available at: http://nbuv.gov.ua/UJRN/efek_2011_1_16 (Accessed 05 June 2019).
2. Lymonova, E. M. and Vorobiova, K.O. (2014), "Investigating the impact of TNCs on host countries and host countries" *Yevropeiskiy vektor ekonomichnoho rozvytku*, № 2 (17). pp. 121-130.
3. Lysenko, Zh. P. (2016), "The influence of transnational corporations' activities on the economic development of Ukraine" *Ekonomika i suspilstvo*. Mukachivskiy derzhavnyi universytet, № 3. pp.412-417.
4. Neroda-Berezka, K. I. (2012), "The expansion of TNCs into countries of varying levels of development in a globalizing environment" *Ekonomika i upravlinnia*, № 4. pp. 57-63.
5. Sazonets, I.L. (2009), "Strengthening the role of TNCs: positive and negative effects" *Problemy i perspektivy rozvytku bankivskoi systemy Ukrainy: zb. nauk. prats.* – Sumy: UABS NBU, T. 24. pp.122-127.
6. Stepanets, S. I. (2010), "Main implications of transnational corporations in the context of internationalization and globalization of the world economy" *Problemy pidvyshchennia efektyvnosti infrastruktury*. NAU, №25, available at: [http://C:/Users/Family/Downloads/525-2039-1-PB%20\(2\).pdf](http://C:/Users/Family/Downloads/525-2039-1-PB%20(2).pdf) (Accessed 25 May 2019).
7. Tsyhanov, S. A., Kishchak, I. T. and Shevchuk, S. P. (2013), "Features of management of transnational corporations and their role in regional development (for example, Mykolaiv region)" *Naukovyi visnyk Mykolaivskoho derzhavnoho universytetu imeni V. O. Sukhomlynskoho*. Seriiia : Ekonomichni nauky, vyp. 5.1. pp. 78-83.
8. *Multinational corporations in the third world: predators or allies in economic development?* (2016), Religion & Liberty. Grand Rapids, available at: <http://www.acton.org/pub/religion-liberty/volume-2-number-5/multinational-corporations-thirdworld-predators-o> (Accessed 26 May 2019).
9. *The Global Innovation Index 2017: Innovation Feeding the World* – Geneva (2017), Cornell University, INSEAD, and the World Intellectual Property Organization, 463 p.
10. The World's Biggest Public Companies 2017 (2018), *Forbes*. New York., available at: <https://www.forbes.com/global2000/list/#tab:overall> (Accessed 28 May 2019).
11. *World Investment Report 2014: Investing in the SDGs: an action plan* (2014), New York and Geneva, 228 p.
12. *World Investment Report 2019: Special economic zones* (2019), New York and Geneva, 222 p.

Виктория Шкляр, к.э.н

(доцент каф. «Теоретическая и прикладная экономики», Государственный университет инфраструктуры и технологий)

**СОВРЕМЕННОЕ СОСТОЯНИЕ И ПОСЛЕДСТВИЯ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ
ТРАНСНАЦИОНАЛЬНЫХ КОРПОРАЦИЙ В УСЛОВИЯХ
ГЛОБАЛИЗАЦИИ МИРОВОЙ ЭКОНОМИКИ**

Транснациональные корпорации остаются в течение длительного времени важнейшими действующими лицами в мировой экономике. Одним из самых действенных способов стимулирования спроса на национальную продукцию является привлечение капиталовложений от ТНК. Успешная деятельность ТНК, базирующаяся в экономике принимающей страны, безусловно влияет на благосостояние страны, ее международную конкурентоспособность и уровень интегрированности в мировое хозяйство.

Деятельность ТНК тесно связана с интересами государств их происхождения. Они ориентированы на максимизацию собственной прибыли, а также укрепления роли и влияния своего государства в мировом хозяйстве. Такая позиция ТНК в мировой экономике не может оцениваться однозначно положительно. Усиление влияния ТНК и ослабление роли национальной экономики приводит к появлению противоречий между транснациональными корпорациями и государствами. Такое противоречие негативно влияет на экономическое состояние государства. Поэтому, в данной статье определены положительные и отрицательные стороны деятельности ТНК на принимающие страны.

Проанализировано современное состояние ТНК и раскрыто их роль в процессах глобализации мировой экономики. ТНК занимают лидирующие позиции в процессах глобализации становясь ее крупнейшими игроками. Они усиливают эти процессы осуществляя экспортно-импортные операции и с помощью прямых иностранных инвестиций. ТНК владеют от 80% до 90% прямых иностранных инвестиций мира, увеличивают экономический потенциал принимающих стран, их платежный баланс, способствуют модернизации экономики и передачи инноваций. На них приходится более 50% мирового производства, более 75% мировой торговли и международной миграции капитала, более 80% международного обмена технологиями.

Определены основные тенденции развития транснациональных компаний развитых и развивающихся стран в ближайшее десятилетие. Среди них четко прослеживается повышение учета интересов принимающих стран, сотрудничество с местными средними фирмами, борьба за инновационное лидерство, более интенсивное использование ресурсов неэкономического характера, процессы «смещение центров», демократизация и либерализация экономического пространства.

Ключевые слова: транснациональные корпорации, последствия деятельности ТНК, роль ТНК в глобализации мировой экономики, тенденции развития.

*Viktoriya Shklyar, Candidate of Sciences (Economics)
(Associate Professor of the Department of Theoretical and Applied Economics, the
State University of Infrastructure and Technologies)*

**CURRENT STATUS AND CONSEQUENCES OF MULTINATIONAL
CORPORATIONS ACTIVITIES IN GLOBALIZATION
OF THE WORLD ECONOMY**

Transnational corporations remain for a long time the most important actors in the global economy. One of the most effective ways to stimulate demand for national products is to attract capital investment from MNCs. Successful MNCs based on the economy of the host country undeniably affect the welfare of the country, its international competitiveness and the level of integration into the world economy.

Activities of MNCs are closely linked with the interests of the states of their origin. They are focused on maximizing their own profits and strengthening the role and influence of their state in the global economy. Such a position of MNCs in the world economy can not be assessed uniquely positively. Strengthening the influence of MNCs and weakening the role of the national economy leads to contradictions between transnational corporations and states. Such a contradiction negatively affects the state of the economy. Therefore, this article identifies the positive and negative aspects of the activities of the MNCs in the host countries.

The current state of MNCs is analyzed and their role in the processes of globalization of the world economy is revealed. MNCs occupy a leading position in the processes of globalization becoming its largest players they strengthen these processes through export-import operations and with the help of foreign direct investment. MNCs have from 80% to 90% of foreign direct investment, which increases the economic potential of host countries, their balance of payments, contributes to the modernization of the economy and the transfer of innovation. They account for more than 50% of world production, more than 75% of world trade and international capital migration, more than 80% of international technology exchange.

The main tendencies of the development of transnational companies of developed and developing countries in the next decade are determined. Among them there is a clear trace of increasing accountability of host countries, cooperation with local medium-sized firms, the struggle for innovative leadership, the more intensive use of non-economic resources, the processes of "shifting centers", democratization and the liberalization of economic space.

Keywords: multinational corporation, consequences of MNC activity, the role of MNCs in the globalization of the world economy, trends of development.